

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева
L. N. Gumilyov Eurasian National University

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ- ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ,
тақырыбы: «ЖАҺАНДАНУ ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ҚАЗІРГІ ЭКОНОМИКА»

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ,
на тему: «СОВРЕМЕННАЯ ЭКОНОМИКА В УСЛОВИЯХ
ГЛОБАЛИЗАЦИИ»

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE,
on the topic: « MODERN ECONOMY IN THE CONDITIONS OF
GLOBALIZATION »

Нұр-Сұлтан, 2019

УДК 330
ББК 65.01
С56

Рецензенты:

Кайкен Ж.Б. к.э.н., профессор кафедры "Бизнес и управление" Казахского гуманитарно-юридического инновационного университета
Тажбенова Г.Д. к.т.н., доцент экономики, заведующая кафедрой экономических и математических дисциплин Евразийского гуманитарного института

Современная экономика в условиях глобализации: сборник Международной научно-практической конференции / Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева – Нур-Султан , 2019.

В сборник включены доклады участников Пленарного и секционного заседания международной конференции. Тематика конференции посвящена проблемам современной экономики.

Материалы сборника предназначены для ученых, практических работников, преподавателей вузов, докторантов, магистрантов

Редакционная коллегия:

А.Б.Майдырова д.э.н., профессор; Шалболова У. Ж. д.э.н., профессор;
Рыспекова М. О., к.э.н., доцент; Шаяхметова Л. М. м.э.н., докторант.

ISBN 978-601-7308-07-0

СОДЕРЖАНИЕ

Natália Barinková BILATERAL TRADE RELATIONS BETWEEN SLOVAKIA AND KAZAKHSTAN IN IN THE CURRENT WORLD ECONOMY.....	12
Каштыкова Елена ВЛИЯНИЕГЕОПОЛИТИЧЕСИХ ИЗМЕНЕНИЙ НА СТРАТЕГИЮ ВНЕШНИХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ СЛОВЦКОЙ РЕСПУБЛИКИ.....	16
Marek Minárik ENVIRONMENTAL ASPECTS AND MODAL SPLIT IN THE TRANSPORT OF DANGEROUS GOODS IN THE EU	20
JOZEF ORGONÁŠ THE MACROECONOMIC ASPECTS OF FRANCHISING.....	26
Andrea Chlebcová CURRENT IMPACT OF GEOECONOMIC CHANGES ON THE WESTERN BALKAN REGION	29
Луптакова Анабела БЕЛАРУСЬ - МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИМ СОЮЗОМ И РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИЕЙ	34
Агатаева А.А., Санаева Д. FINANCIAL POLICY OF KAZAKHSTAN AND ITALY.....	38
Асанов Ұ.Ш. ТУРИЗМОЛОГИЯНЫҢ ҒЫЛЫМ РЕТІНДЕГІ МАҢЫЗЫ	43
Агатаева А.А., Аманғали Д.Қ. СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ФИНАНСОВЫХ ПОЛИТИК АВИАПЕРЕВОЗЧИКОВ	48
Агатаева А.А., Жайык С. ANALISYS OF INSURANCE COMPANIES	53
Агатаева А.А., Есенова А.К. АНАЛИЗ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИОННЫХ КОМПАНИЙ	57
Жомартова Г.С. ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФАКТОРОВ, ПОВЫШАЮЩИЕ УРОЖАЙНОСТЬ ЗЕРНОВЫХ И КРУПЯНЫХ КУЛЬТУР	62
Рахимжанова Е.А. ФРАНЧАЙЗИНГ КАК НОВОЕ НАПРАВЛЕНИЕ РАЗВИТИЯ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РК	66

Сербаева А.К., Шамишева Н.К.	
ИННОВАЦИЯЛЫҚ МЕНЕДЖМЕНТ НЕГІЗІНДЕ БАСҚАРУШЫЛЫҚ ШЕШІМДЕРДІ ҚАБЫЛДАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ МӘНІ	69
Несіпбай О.М.	
ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСІПОРЫНДАҒЫ САЛЫҚТЫҚ ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ	75
Шаймерденова Т.С., Сарсембаева Д.Б.	
МИГРАЦИЯ ТРУДОВОГО КАПИТАЛА	80
Мисник О.В. Есенова Г.Ж.	
СИСТЕМА ФИНАНСИРОВАНИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	82
Шамишева Н.К., Есжан А.Н.	
ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ ӘЛЕМДЕГІ САЯСИ ЭЛИТАЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ӘЛЕМДІК САЯСАТ ПЕН ЭКОНОМИКАДАҒЫ РӨЛІ	87
Мухамедғалиева Н.Н., Мадиярова Э.С.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫ	90
Аққозы Б.Т.	
КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫН СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАСҚАРУ	94
Досматқызы А.	
МЕМЛЕКЕТТІК БІЛІК ОРГАНДАРЫНЫҢ ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫН ТАЛДАУ	98
Жолжан Ә.М.	
ӨҢІРДІ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАСҚАРУ ӘДІСТЕМЕСІНІҢ ДАМУЫ.....	104
Молдашова М.	
ӨҢІРДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫН МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ МЕН ФАКТОРЛАРЫ	110
Нурекеш Ж.Қ.	
БАСҚАРУДЫҢ ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ МӘНІ ЖӘНЕ ОНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНА ӘСЕР ЕТУШІ ФАКТОРЛАР	116
Хасенова К.Қ., Бөрібекова М.Ж.	
АДАМИ КАПИТАЛ ТҮСІНІГІ ЖӘНЕ ОНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУДАҒЫ РӨЛІ	121
Шарафутдинова А.А., Аманжолов А.А.	
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚАЗІРГІ КАДРЛЫҚ САЯСАТЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТКЕР ИМИДЖІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	126

Антонова Н.М., Дюсемалиева Н.М. К ВОПРОСУ ОБ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	131
Amerkhanova A.B., Murat A.A. COMPARATIVE ANALYSIS OF THEORIES OF MOTIVATION IN WESTERN MANAGEMENT	135
Алибекова А.Б. FOREIGN MODELS OF INTER-BUDGET RELATIONS	139
Мұратова А.Ә., Мадиярова Э.С. ИНТЕРНЕТТЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ МАРКЕТИНГТІК СТРАТЕГИЯЛАР ҚҰРАЛДАРЫ	145
Догалаков А.К., Уалиахметов А.Р. МАРЖИНАЛИЗМ И ЭТАПЫ РАЗВИТИЯ АВСТРИЙСКОЙ ШКОЛЫ МАРЖИНАЛИЗМА И ЕЕ СВЯЗЬ С СОВРЕМЕННОСТЬЮ.....	148
Примбетова С.Ч., Мухамбетова Д. Е. ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСПКЕРЛІКТІ ДАМЫТУДА ЖАСТАР КӘСПКЕРЛІГІН ҚОЛДАУ МАҢЫЗДЫ МІНДЕТ	153
Шаимов А., Абдимомынова А.Ш. ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІҢ ЗАМАНАУИ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	158
Сәбитов Б.Ж. Бержанова А.М. АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ – НАРЫҚТЫҚ ЭКОНОМИКАНЫ ДАМЫТУДЫҢ БАСТЫ ҚҰРАЛЫ	163
Жолдасбек Б., Абдимомынова А.Ш. ЕҢБЕК НАРЫҒЫНЫҢ ГЕНДЕРЛІК АСПЕКТІЛЕРІ.....	168
Абдуллахан Ю.Т. «ЦИФРЛЫҚ ҚАЗАҚСТАН» БАҒДАРЛАМАСЫ ШЕҢБЕРІНДЕ ҚАРЖЫ ЖҮЙЕСІНІҢ АХУАЛЫ	172
Елберген Е.Ж., Казыбаев Б.О. ПРОБЛЕМАЛЫҚ ҚАРЫЗДАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУДІҢ ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ТӘЖІРИБЕСІ.....	176
Zharaskhan Temirkhanov DEVELOPMENT OF PERFORMANCE AUDIT IN PUBLIC SECTOR	181
Конурбаева Ж.Т.; Ниязбекова А.Е. SOCIAL MEDIA MARKETING ТИІМДІ МАРКЕТИНГ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ .	186
Рахимбердинова М.У., Ниязбекова А.Е. ЖОО БРЕНД-СТРАТЕГИЯСЫН ҚҰРУДА КӨП ДЕҢГЕЙЛІ ТӘСІЛДІ ҚОЛДАНУ.....	190

Жұмабаева А.Т.	
ЖАҒАНДАНУ ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІКТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ	194
Қуатұлы Қ., Рахимбердинова М.У.	
SMM-ді ПАЙДАЛАНУ АРҚЫЛЫ ӨҢІРДІҢ ТУРИСТІК ҚЫЗМЕТІН ЖЕТІЛДІРУ	200
Гиззатова А.И., Чудрова В.У., Садыкова Г.А., Ахметова Д.А.	
НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	205
Гиззатова А.И., Чудрова В.У., Садыкова Г.А., Талгатова З.Ж.	
РАЗВИТИЕ ТУРИЗМА КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	209
Молдабекова Г. Б.	
ӘЛЕУМЕТТІК КӨМЕК ЖӘНЕ ҚОЛДАУ ТУРАЛЫ ТҮСІНІК	212
Панзабекова А.Ж., Сабыр Н.С.	
РАЗВИТИЕ КОНЦЕПЦИИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ	216
Утарбаева Г.К., Тусупова А.Р.	
КӘСПОРЫННЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫ НЕГІЗІНДЕ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУ	223
Буртебаева А.А.	
ОЦЕНКА ПО СПРАВЕДЛИВОЙ СТОИМОСТИ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ПРОЗРАЧНОСТИ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ	227
Бейсенова Л.З., Жахметова А.К.	
ОСОБЕННОСТИ БЮДЖЕТНОГО ПЛАНИРОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	232
Алтайбекова Ә.Ж.	
БАСҚАРУ ЕСЕБІНІҢ БАСҚАРУШЫЛЫҚ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУДАҒЫ РӨЛІ	238
Серікбаева Д.Т.	
ЕСЕПТІК АҚПАРАТ ӘДІСІМЕН АВС ӘДІСІН ҰСЫНУ МҮМКІНДІКТЕРІ	243
Жүніс А.Н.	
ІШКІ АУДИТ ЖҮЙЕСІНІҢ ТЕОРИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ	248
Иманбекова Р.М.	
БАСҚАРУ АҚПАРАТТЫҚ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ	255
Омурзакова А.К.	
АНАЛИЗ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПОТЕНЦИАЛА ГОСУДАРСТВЕННО- ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СФЕРЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	261

Нұралина Қ.Т.	
ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫНЫҢ НАРЫҚТЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯСЫ.....	268
Жанбозова А.Б.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЭЛЕКТРОНДЫҚ КОММЕРЦИЯНЫҢ ДАМУ МӘСЕЛЕЛЕРІ	273
Букенбаева Л.С. Кодашева Г.С	
ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ КАЗАХСТАНА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	278
Алтыбаева Ш.М., Шамакова Н.Г.	
КЕДЕЙЛІК - ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІГІНІҢ ИНДИКАТОРЫ РЕТІНДЕ	283
Мерғалиева Л.И., Бердикулова С.Д.	
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПРИДОРОЖНОГО СЕРВИСА.....	289
Тлесова А.Б., Гарифуллина А.Б.	
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ САЛАСЫНДА МЕМЛЕКЕТТІК- ЖЕКЕ МЕНШІК ӘРІПТЕСТІКТІ ДАМУЫ	292
Мерғалиева Л.И., Шарафутдинова А.А. Газезова А.Е.	
ҚАЗАҚСТАННЫҢ СЫРТҚЫ САУДА ҚЫЗМЕТІН ҮНТАЛАНДЫРУДЫҢ АЛҒЫШАРТТАРЫ	300
Примбетова С.Ч.	
БАТЫС-ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ АХУАЛЫ	304
Есенбайқызы І.	
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК ТҮРҒЫН ҮЙ ҚОРЫНАН ЖАЛҒА ТҮРҒЫН ҮЙ БЕРУДІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	307
Татибеков Б.Н., Байдаирова К.Б.	
ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕСТІҢ ДАМУЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКАСЫНЫҢ ӨСУІНІҢ ДРАЙВЕРІ РЕТІНДЕ.....	311
Шамишева Н.К., Сафаров А.Ж.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ИННОВАЦИЯЛЫҚ КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМУДЫҢ ҚАЖЕТТІЛІГІ	315
Жұмаділла Н., Слямпов Е.	
ТУРИЗМ ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫН МҰНАЙҒА ТӘУЕЛДІЛІКТЕН АЛЫП ШЫҒАР ЖОЛДАРДЫҢ БІРІ РЕТІНДЕ	320
Буланова Н.К., Батырғалиева О.В.	
ВНУТРИФИРМЕННАЯ ПОЛИТИКА ОПЛАТЫ ТРУДА: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ	326

Төлепов Ә.Е.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЙМАҚТАРЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІН ТАЛДАУ.....	332
Нуржанова А. Н.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕСТІ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ ЖӘНЕ ҚОЛДАУ	336
Оспанов М.М.	
ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ СУЩНОСТИ «ДИВЕРСИФИКАЦИЯ» В СТРУКТУРНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКЕ ГОСУДАРСТВА.....	340
Мырзахмет М.К.	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ СТРУКТУРНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ В ТЕХНОЛОГИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ ПРОМЫШЛЕННОСТИ СТРАНЫ.....	345
Мокоев А.Н.	
ВНЕШНЯЯ И ВЗАИМНАЯ ТОРГОВЛЯ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ С СТРАНАМИ ЕАЭС	352
Искакова М.С.	
ИННОВАЦИЯЛЫҚ КӘСІПКЕРЛІКТІ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ	355
Утегенов Е.К.	
ПРОБЛЕМЫ РЫНКА ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	360
Аманжол К.А., Пашкевич Р.А.	
ЗНАЧЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКИХ УЧЕНИЙ МАРКСА НА СЕГОДНЯШНИЙ ДЕНЬ.....	364
Аскеев А.Г.	
О ВОПРОСАХ РЕАЛИЗАЦИИ ПОТЕНЦИАЛА ТУРИСТСКОЙ ОТРАСЛИ КАЗАХСТАНА С УЧЕТОМ ГЛОБАЛЬНЫХ ТРЕНДОВ	373
Тыныбаева Д.Н., Мустафин С.	
ОРГАНИЗАЦИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО АУДИТА СУБЪЕКТА КВАЗИГОСУДАРСТВЕННОГО СЕКТОРА	377
Аскербек М.Б.	
ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ РК И ПУТИ ЕЕ УЛУЧШЕНИЯ	383
Байтемирова М.А.	
ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В КАЗАХСТАНЕ	386
Мұқашева А.Е.	
ПРОБЛЕМЫ ОТРАСЛЕВЫХ ПРОГРАММ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ...	390

Земенов Е.Н.	
ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ КАК ИНСТРУМЕНТ ВАЖНОЙ ПРЕДПОСЫЛКОЙ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ	397
Картаев Н., Жанабаева Ж.К.	
ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ КАЗАХСТАНА	401
Бейсембаев Адиль	
АНАЛИЗ ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ СЕВЕРО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ	405
Кузаиров О.	
СУБСИДИРОВАНИЕ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ	409
Шамбыл Қ.Ә. Карипова А.Т.	
ӘЛЕМДІК КЕҢІСТІКТЕГІ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ АДАМИ КАПИТАЛ ДАМУЫНЫҢ ТЕНДЕНЦИЯСЫ	411
Абжанова А.Ж.	
МОДЕЛЬ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ	416
Уалиева М.А.	
ПРОБЛЕМЫ СОХРАНЕНИЯ И РАЦИОНАЛЬНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЗЕМЕЛЬ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ В РК.....	419
Цай Ж., Акылбек А., Саттарова А. Есенова Г.Ж	
АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В ГОРОДАХ: АЛМАТЫ И НУР-СУЛТАН.	421
Сунь Цинбинь , Рыспекова М.О.	
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ И ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОГО КИТАЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	426
Ауезов Б.	
ИННОВАЦИЯНЫҢ ДАМУЫ МЕН БОЛАШАҒЫ	433
Малыбаева А.	
НАЛОГОВЫЕ ПРЕФЕРЕНЦИИ В ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	438
Садыкова Г.Т.	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ЭКОНОМИЧЕСКОГО КОРИДОРА.....	441
Майдырова А.Б. , Васильева О.А	
АУТСОРСИНГ НА РЫНКЕ КАДРОВЫХ УСЛУГ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	446

Мукушев А.Б., Салимова Д. ҚАРЖЫ ПИРАМИДАСЫНЫҢ ІС-ӘРЕКЕТІН САНДЫҚ ӘДІСТЕР КӨМЕГІМЕН ЗЕРТТЕУ	456
Кудабаева Н.Б. ОБЗОР, АНАЛИЗ И АУДИТОРСКИЕ ПРОЦЕДУРЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАКТИКИ ФОРМИРОВАНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СУВЕРЕННЫХ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ФОНДОВ	463
Жусанов.А.А. СУЩНОСТЬ СОВРЕМЕННОГО НЕОЛИБЕРАЛИЗМА	467
Кәрімова М. ШАРУАШЫЛЫҚ СУБЪЕКТІСІНІҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ МЕН АРТТЫРУ	470
Жампозова А.Е. ОБЕСПЕЧЕНИЕ КИБЕРБЕЗОПАСНОСТИ В ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ	475
Мынбай А.М. КЛАСТЕРНЫЙ ПУТЬ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА В КАЗАХСТАНЕ	481
Амантаева А.Н. БИЗНЕС И АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЕГО РАЗВИТИЯ В КАЗАХСТАНЕ	486
Тахтаева Р.Ш. ОСНОВНЫЕ ВИДЫ, ПОНЯТИЯ, НАПРАВЛЕНИЯ В ТУРИЗМЕ.....	489
Корабаев Б.С., Мухаметжанова Д.Ж., Имашева А.М. ОРГАНИЗАЦИЯ УЧЕТА ОБЕСЦЕНЕНИЯ АКТИВОВ В СООТВЕТСТВИИ С МСФО НА ПРЕДПРИЯТИЯХ РК	494
Zharaskhan Temirkhanov DEVELOPMENT OF PERFORMANCE AUDIT IN PUBLIC SECTOR.....	499
Тыныбаева Д. Н., Нурмухаметов Н. Н. МЕТОДИКА ВЫЯВЛЕНИЯ РИСКОВ, ИХ ОЦЕНКА, И ВОЗМОЖНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИМИ, ПРИ ПРОВЕДЕНИИ ГОСУДАРСТВЕННОГО АУДИТА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ КВАЗИГОСУДАРСТВЕННОГО СЕКТОРА.....	504
Сәбитов Б.Ж., Бержанова А.М. АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ – НАРЫҚТЫҚ ЭКОНОМИКАНЫ ДАМЫТУДЫҢ БАСТЫ ҚҰРАЛЫ.....	510

Акжанов Ж. К.

ФОРМИРОВАНИЕ И ВИДЫ СТРАТЕГИЙ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ.....515

Насырова А.М., Исаева Б.К.

АНАЛИЗ МЯСНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН..519

Бюрабекова Л.В.

КАДРОВАЯ ОБЕСПЕЧЕННОСТЬ КАК ОСНОВА СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКОЙ СЛУЖБЫ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....524

Кәрімова М.

ШАРУАШЫЛЫҚ СУБЪЕКТІСІНІҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ МЕН АРТТЫРУ.....528

Шаяхметова Л. М.

РОЛЬ ТУРИСТСКОЙ ОТРАСЛИ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....533

Ибраева А.Б.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ КАК ВАЖНОГО ФАКТОРА РАЗВИТИЯ СТРАНЫ.....538

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ – НАРЫҚТЫҚ ЭКОНОМИКАНЫ ДАМУДЫҢ БАСТЫ ҚҰРАЛЫ

Сәбитов Б.Ж., 2 курс магистранты
Л. Н. Гумилев атындағы ЕҰУ,
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан
Ғылыми жетекші БЕРЖАНОВА А.М

***Аннотация.** В данной статье рассмотрены вопросы развития аграрного сектора Казахстана в рыночной экономике. Сельское хозяйство Казахстана стабильность аграрного производства является основой продовольственной безопасности страны. Поэтому в аграрном секторе Казахстана предполагается экспорт зерна или другой сельскохозяйственной продукции на мировые рынки, увеличение производства экспансии, потенциальных продуктов и источников валютных поступлений.*

***Аңдатпа.** Бұл мақалада нарықтық экономикадағы Қазақстанның аграрлық секторын дамыту мәселелері қарастырылған. Қазақстанның ауыл шаруашылығы аграрлық өндірістің тұрақтылығы елдің азық-түлік қауіпсіздігінің негізі болып табылады. Сондықтан Қазақстанның аграрлық секторындағы астықты немесе басқа да ауыл шаруашылығы өнімдерін әлемдік рыноктарға экспорттау, экспансия өндірісін, әлеуетті өнімдер мен валюталық түсімдер көздерін ұлғайтуды болжайды.*

***Abstract.** This article discusses the development of the agricultural sector of Kazakhstan in the market economy. The stability of agricultural production is the basis of food security of the country. Therefore, the agricultural sector of Kazakhstan is expected to export grain or other agricultural products to world markets, increase production expansion, potential products and sources of foreign exchange earnings.*

***Ключевые слова:** Аграрный сектор, агропромышленный комплекс, земельные ресурсы, крестьянские хозяйства, фермер, иностранные инвестиции.*

***Кілт сөздер:** Аграрлық сектор, агроөнеркәсіптік кешен, жер ресурстары, шаруа қожалықтары, фермер, шетелдік инвестиция.*

***Key words:** Agricultural sector, agro-industrial complex, land resources, farms, farmer, foreign investment.*

Экономиканың маңызды салаларының бірі – ауыл шаруашылығы. Ауыл шаруашылығы – өндірістің негізгі саласы, агроөнеркәсіптің жетекші саласы болып табылады. Ауылдағы жұртшылықтың тұрмыс-жағдайының жақсаруының, экономикалық белсенді халық қатарындағы ауыл халқы үлесінің артуының, пайданың, рентабельділіктің жоғарлауының, ұлттық байлық пен экспорттың көбеюінің, еліміздің экономикасы дамыған, бәсекеге қабілетті, индустрияланған елдердің қатарына қосылудың, бір сөзбен айтқанда еліміздің экономикалық дамудың жаңа сатысына көтерілуінің тікелей жолы – ауыл шаруашылығы. Жалпы ауыл шаруашылығы дүние жүзінің барлық

аумақтарында таралған. Оның 50-ден астам салаларында 1,3 млрд адам еңбек етуде.

Қазіргі кезде дүние жүзінде экономикалық белсенді халықтың 45%-ы ауыл шаруашылығымен айналысады. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына жолдауында ауыл шаруашылығы мәселелеріне де ерекше тоқталады. Мәселен, Елбасының 2018 жылғы «Сындарлы қоғамдық диалог – қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі» атты Қазақстан халқына жолдауына сәйкес Президент Үкіметке мынадай міндеттерді жүктеген болатын: «Ауыл шаруашылығы – біздің негізгі ресурсымыз, бірақ оның әлеуеті толық пайдаланылмай отыр. Ел ішінде ғана емес, шетелде де сұранысқа ие органикалық және экологиялық таза өнім өндіру үшін зор мүмкіндіктер бар. Біз суармалы жер көлемін кезең-кезеңмен 2030 жылға қарай 3 миллион гектарға дейін ұлғайтуымыз керек. Бұл ауыл шаруашылығы өнімінің көлемін 4,5 есе арттыруға мүмкіндік береді. Ауыл шаруашылығы өнімін экспорттау ісінде шикізатқа негізделуден бас тарту керек. Өнім өңдейтін кәсіпорындар әлеуетінің 40 пайызы ғана пайдаланылып отырғанына қарамастан, оның көлемі 70 пайызға жетті. Ауыл шаруашылығына шетелден инвесторлар тарту – маңызды міндет. Үкімет нақты нәтижеге қол жеткізуі керек» [2].

Ел тұрғындарының 40%-дан астамының қызметі мен тіршілік көзі ауылдық жер болып табылады, олардың көпшілігі үшін жер - негізгі өндіріс құралы. Аграрлық өндірістің тұрақтылығы - елдің азық -түлік қауіпсіздігінің негізі. Қазақстан жер ресурстарына бай. Алдын ала суландырмай-ақ егін шаруашылығына жаратуға болатын алқап 39 млн. гектарды құрайды.

Қазақстанның аграрлық секторы мынадай сипатқа ие:

- ауыл шаруашылығына арналған жердің жалпы аумағы – 222,6 млн. га, оның ішінде 24 млн. га (10,8%) – егістік жерді, 5 млн. га (2,2%) – пішендік жерді, 189 млн. га (85%) – жайылым жерді алып жатыр;

- ауыл тұрғындарының саны – 7,3 млн. адам немесе ел тұрғындарының жалпы санының 47,2%-ын құрайды;

- топырақ және өсімдік жамылғысының тік және көлденең зоналары анық белгіленген. Орманды дала мен дала аймағында барлық жердің 10%, шөл және шөлейт аймағында - 60%-ға жуығы, таулы аймақтарда - 5%-ға жуығы жатыр;

- елдің барлық егіншілік аймақтары жылдық жауын-шашынның аздығымен сипатталады – 150-320 мм.;

- теңізге шығу жолының жоқтығы, бұл сыртқы нарыққа шығуға айтарлықтай қиындықтар тудырады;

- маусымаралық кезеңдерде қант, өсімдік майы, құс еті, көкөніс пен жеміс сияқты өнімдерді қоспағанда, азық-түлік өнімдерінің көпшілігімен қамтамасыз етудің өзіндік жеткіліктілігі;

- солтүстік аймақтардың астық дақылдарын өсіруге және мал шаруашылығына мамандандырылуы; суармалаудың айтарлықтай маңызы бар оңтүстік аймақтарда өсірілетін дақылдардың (астық, майлы, жеміс-жидек дақылдары, көкөніс, мақта) көбінше әртаратпандырылған [3].

Кесте 1.

Ауыл шаруашылығы жалпы өнімінің (қызметтерінің) нақты көлем индексі, шаруашылықтың барлық санаттарында (%)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Жалпы шығарылым							
Қазақстан Республикасы	104,5	108,5	93,1	114,6	88,3	126,8	82,2
Ақмола	104,9	115,6	77,4	145,6	60,6	176,0	59,3
Ақтөбе	96,9	117,5	107,2	101,6	95,9	115,1	93,4
Алматы	103,7	103,5	97,0	113,6	101,2	103,4	104,6
Атырау	104,0	106,5	105,5	96,1	99,4	112,2	102,7
Батыс Қазақстан	103,8	111,2	114,6	83,2	97,3	123,1	82,8
Жамбыл	91,7	104,3	92,6	122,7	99,6	106,8	96,9
Қарағанды	113,2	106,7	101,1	107,5	93,1	114,1	95,8
Қостанай	113,5	113,2	90,3	101,9	80,8	159,7	48,5
Қызылорда	101,8	99,0	96,9	112,2	108,2	98,1	103,5
Маңғыстау	105,5	99,3	108,4	94,9	100,8	119,5	99,6
Оңтүстік Қазақстан	99,8	103,5	95,3	106,6	106,0	111,0	108,5
Павлодар	107,5	110,6	87,0	142,5	78,0	109,0	89,2
Солтүстік Қазақстан	112,0	106,5	95,8	118,0	76,2	159,7	69,6
Шығыс Қазақстан	95,9	107,6	85,1	131,5	96,5	102,1	106,2
Астана қаласы	57,3	105,1	123,6	100,9	86,2	108,6	79,1
Алматы қаласы	104,9	115,4	73,1	87,5	99,7	93,7	39,4

Дерек көзі: 2018 жылғы статистикалық агенттіктің материалдары

Шаруашылықтың барлық санаттары бойынша ауыл шаруашылығы жалпы өнімінің нақты көлем индексінің әрдайым өзгеріп тұратындығын 1 кесте мәліметтерінен аңғаруға болады. Яғни, бұл көрсеткіштер ауылшаруашылығы саласының көптеген факторларға тәуелділігін айқындайды.

Ауыл шаруашылығында нарықтық жүйені құруда жүргізілген жекешелендіру нәтижесінде жаңа құрылымдар қалыптасты: ауылшаруашылық кәсіпорындары, жеке шаруа қожалықтары және ауыл тұрғындары шаруашылығы, жалпы өндірілетін өнімдерде осылардың әрқайсысының үлесі бар. Реформа басталғаннан бері ауылшаруашылық өнімдерін өндіруде ауыл тұрғындарының үлес салмағы 50%-ға дейін артса, сол мерзімде ауылшаруашылық өнеркәсіптерінің үлесі 25%-ға төмендеді, ал шаруа қожалықтарының үлесі 25%-ды құрады. Бұл көрсеткіштер өндірілетін өнімнің көпшілігі ұсақ шаруашылықтардың үлесінде екенін анықтады.

Ауыл шаруашылығында басты байлық та, негізгі өндіріс құралы да – жер. Оны тиімді пайдаланудың алғышарттарының бірі – ауылшаруашылық кәсіпорындарында салалық өндіріс құрылымының оңтайлы болуы. Ол ауыспалы егісті таңдауға, жер құнарлылығын сақтауға, өндірістегі маусымдылықты жеңуге, өндірістің жалпы мәдениетін көтеруге және еңбек өнімділігін арттыруға әсерін тигізеді. Бірақ ауылшаруашылық кәсіпорындарында және шаруа қожалықтарында осы алғышарт талаптары сақталмаған. Оларда өндірілетін өнімдер құрылымында өндіріс құрылымында мал шаруашылығы саласының үлес салмағы төмен, жетекші сала – өсімдік шаруашылығы, оның үлес салмағы 82%-дан артады. Сондықтан да оларда ауыспалы егіс жоқ, өндіріс мәдениеті төмен. Олардан айырмашылығы ауыл тұрғындары өндірісті дамыту үшін жер ресурстарының шектелуіне байланысты

қиындықтарды бастарынан өткеруде. Олардың меншігіндегі мал басының шоғырлануы жайылымдардың шамадан тыс мөлшерде тозуына әкеп соғуда.

Ауылшаруашылық тауар өндірушілерінің жұмысындағы аталған кемшіліктер нарықтық инфрақұрылымдар мен ауылшаруашылық өнімдерін қайта өңдеу өндірістерінің артта қалғанымен күрделене түскені белгілі. Соған байланысты өнімді өткізуде табыстың көп бөлігі арада жүрген алыпсатарлармен меншіктелуде.

ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігі ауыл шаруашылығына көрсетілетін мемлекеттік көмектің көлемін арттыру мақсатында бірнеше бағдарламаларды жүзеге асыруда, Мәселен, «Агробизнес-2020» бағдарламасының нәтижесінде мамандар Агроөнеркәсіптік кешендегі субъектілер саны 4,5 есеге көбейтпек. Бұл құжаттың басқа бағдарламаларға қарағанда ерекшелігі өте зор. Кедендік Одақты қоса алғанда, дүниежүзілік сауда ұйымына кірген күні бәсекелестіктің күшеюі салдарынан, елімізде агроөнеркәсіптік кешен субъектілерінің бәсекеге қабілеттіліктерін арттыру міндеті тұр. Яғни, бұл бағдарламаның басты мақсаты – агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін бәсекеге қабілетті ету. Сондай-ақ 2020 жылға ел үкіметі Агроөндірістік кешенді дамыту туралы бағдарламаны қабылдады. Ауқымды бағдарламаны жүзеге асыруға ел қазынасынан 3 триллионнан астам теңге бөлінеді. Бұл, көптеген жаңа кәсіпорындар ашуға бағытталған. Осылайша, 1,8 млн. өзін-өзі жұмыспен қамтып отырған азаматтарды ауылшаруашылығы саласындағы еңбекке жұмылдыру көзделген. Егер ауыл шаруашылығының статистикалық көрсеткіштеріне көз жүгіртетін болсақ, 2018 жылдың соңында ауыл шаруашылық өнімдері 794,4 миллиард теңгені құрады, бұл 2017 жылмен салыстырғанда 0,3 %-ға төмендеген. Ал, 2013 жылғы қаңтарда тұтастай республика бойынша ауыл шаруашылық өнімдерінің (қызметтерінің) жалпы шығарылымы 64659,1 млн. теңгені құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегі деңгейден 1,4%-ға кем. Азаю мал шаруашылығы өнімдерінің 1,4%-ға, соның ішінде еттің барлық түрлері өндірісінің 1,8%-ға кемуімен түсіндіріледі. Республикада ағымдағы жылдың қаңтарында ауыл шаруашылығы өнімдер өндірісінің қысқаруы әсіресе Ақтөбе және Қостанай облыстарында байқалады. Ақтөбе облысында еттің барлық түрлері 16,9%-ға, сиыр сүтті 14,6%-ға, тауық жұмыртқасы 11,4%-ға өндірісі төмендеді. Қостанай облысында өндіріс кемуінің негізгі себебі еттің барлық түрлерінің 17,9%-ға қысқаруы болып табылады. Әрине, аталған көрсеткіштер көңіл толтырарлық емес [1]. Осыған орай жоспарлау көкжиегін кеңейтіп, алыс болашаққа көз тастаған Елбасы жаңа дәуірдің талаптарына сай болу үшін «Қазақстан-2050» Стратегиясын жария етті. Қойылған міндеттердің іске асыру шараларын белгілеуге негіз болған еліміздегі қалыптасқан жағдайда еңбек өнімділігінің төмендігі келтіріліп, оны көтеру үшін жаңа инновацияларды енгізу қажеттігі айтылған. Жолдауда ауыл шаруашылығын бұрын белгіленген бағытта дамыту мен қатар мал шаруашылығын көтеруге ерекше назар аударылған. Ол орынды. Еліміздегі жайылымды жердің көлемі, етке деген сұраныс ауылды дамытуға жол ашады.

2019 жылы ет экспортын 60 мың тоннаға жеткізу белгіленген, мұның құны – 4 млн тонна бидай экспортына тең. Бұл мақсаттың орындалуына байланысты 130 млрд теңгелік несие ресурстарын бөлу қарастырылған. Бұл

қарастырылған шаралар бір жағынан ауылдық жерлерде қосымша жұмыс орындарын ашуға мүмкіндік берсе, екінші жағынан ауыл тұрғындарының кіріс көзіне айналады. Мұның өзі малдың барлық түрінің асыл түліктері мен тұқымдарының бас санын көбейтуге мүмкіндік береді.

Қорыта келе, 2050 жылға дейін ауыл шаруашылығы мәселелері қатарында мыналар шешілсе екен дейміз: Әлемдік азық-түлік нарығының көшбасшысы болу және ауыл шаруашылығы өндірісін арттыру үшін: Егістік алаңын ұлғайту. Мұндай мүмкіндік барлық елдерде бірдей жоқ екенін атап өтеміз. Егістік түсімін, ең алдымен жаңа технологиялар енгізу есебінен елеулі көтеру қажет. Біз әлемдік деңгейдегі мал шаруашылығы жемшөп базасын құру үшін үлкен әлеуетке иеміз. Біз экологиялық баса назар аудара отырып, ұлттық бәсекеге қабілетті брендтер құруға тиіспіз. Нәтижесінде агроөнеркәсіптік кешеннің алдына - экологиялық таза өндіріс саласындағы жаһандық қатысушы болу міндеті тұр. Ауылшаруашылық қайта өңдеуде және саудада фермерлік пен шағын және орта бизнесті дамыту. Бұл - өзекті міндет. Бұл арада бізге: Жер өңдеу мәдениетін өзгерту және жаңа ғылыми, технологиялық, басқарушылық жетістіктерді ескере отырып, мал шаруашылығындағы дәстүрлерімізді жаңғыртуымыз қажет. Аса ірі экспорттық нарықты меңгеру үшін біз қай азық-түліктің жаппай өндірісін басты етіп қоятынымызды айқындауымыз керек. Қазақстан аграрлы ел болып табылатындықтан, сыртқы нарықты да қамтамасыз етуге ресурсы мен әлеуеті жетерлік, тек Үкімет агроөнеркәсіп кешенін дамыту қызметін белсенді атқарып отырса дейміз. Егер, аталған шаралар нәтижелі болса, 2050 жылға қарай ІЖӨ-дегі ауылшаруашылық өнімінің үлесі 5 есе артуы тиіс деп сенеміз.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. «Қазақстан – 2050» стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты ҚР – ның Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. 2012 жыл 14 желтоқсан. <https://www.inform.kz/kz/kr>

2. 2019 жылғы «Сындарлы қоғамдық диалог – қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі» атты Қазақстан халқына жолдауы. 02.09.2019 жыл. <http://aigak.kz/2019/09/02/>

3. 2019 жылғы статистикалық агенттіктің мәліметтері. <http://stat.gov.kz/>